

Planinski Vestnik.

o o o o o Glasilo o o o o o

Slovenskega planinskega društva.

Št. 10.

V Ljubljani, oktobra 1904.

Letnik X.

Na Jof del Montasio.

Spisal Livški.

»Priatelj, tukaj v Bohinju sva prelazila že vse, kar je količkaj vredno, da se pregleda; skoraj da ne moreva več najti poti, po kateri nisva že hodila — vzdigniva se in zapustiva, bohinjske štiri zidove!« Tako sem dejal svojemu drugu in odločila sva se polesti na najdalje proti zahodu stoječe gorovje Julskih planin — ali, kakor pravijo drugi, na najdalje proti vzhodu vzdigujoče se gorovje Karnskih Alp — na Jof del Montasio, pravega, 2754 m visokega tekmeča očeta Triglava.

Ker nisva vajena hoditi z vodnikom, sva morala kakor vsak previden hribolazec že prej preučiti pot. Kod torej? Od severne strani, iz Dogne, ali iz Zajezerske doline? »Zelo težavna hoja, plezanje prve vrste, najtežavnejše ture v apnenskih planinah sploh« — tako čitava. No, ker pa nisva tako slavohlepna, da bi tekmovala z najprvimi prvaki evropskih hribolazcev, ker nama tudi plezanje ni šport, ampak le sredstvo za smoter, da se naslajava s skritimi krasotami gorá in z lepim razgledom z njih vrhov, poskusiva nemara od južne strani, od planine in od laškega plan. društva Nevejske koče: »Zanimivo, za nevrto glave hribolazce lahko plezanje« — pravi vodnik. Za to takozvano Brazzajevo pot torej človeku ni treba biti »gams« in lahko polezeva na Montasio po njej. Drugi dan potem kreneva preko laške koče pod Kaninom mimo njegovih ledenikov čez M. Sart in Mezzodi v Chiusaforte — in ostaneva v gorskih višavah, da nama ne bo treba hoditi po Rakolanski dolini, liki jarek vrezani, odkoder gotovo ni pogleda na vrhove, vsaj v nje notranjih predelih ne.

O ti Jupiter pluvius! Upajmo, da hribolazcem ne bo dolgo več usojen tak september mesec, sicer za v gore tako ugoden, kakor letošnji, tako kapajoč od mokrote in tako jesenski!

Čakala sva in čakala — vendar zopet lep dan! Kazalo je, da ostane vreme nekaj dni tako, torej odrineva.

S kolesom, po železnici in z vozom sva slednjič dospela pozno popoldne do vojaške utrdbe pri Rajbeljskem jezeru. Mirno se razprostira vodna plan, pravo gorsko oko; gozdi, prodi in sive skale se zrcalijo v njej, čudovito ostro se strinjata narava in nje slika na temni vodi. Je li mogoče, da bo v tej sveti tišini morda kdaj odmeval grom topov, divji krik boja? — — —

Pozno je že. Hitro morava stopati, da naju ne zahiti tema. Pot je lepa, kolovozna, drži le skoz debel gozd. Krasen izprehod! Za uro hoda postaja svet bolj gorski, za mejo se vzdiguje polagoma proti sedlu, kjer sta planini Cregnedul di sotto in Nevea. Ne moreva si kaj — pogled nazaj naju ustavi. Mangart! V ozadju, ravno v sredi kot navidezen sklep doline kipi v nebo, slika iz kraljestva pravljič. Te neizmerno nežne barve, kakor izdihnjene v višnjeve sopar. Vse rdečemodrikasto v večernem svitu. Na južnem mu boku krožijo počasi oblaki, a vidno se topeč. Krasna bode noč. A tam gori, na desni, stene in robovi Kaninskega gorovja, krasno žareč v zahajajočem solncu. Kako blizu se vidijo! Na levi pa štrle čudni stolpi v temno, modro nebo. Trije, eden tik drugega, divji — človek, ne bližaj se nam! Čudovito je vse to, ni ga peresa, ki bi moglo opisati vso to divoto.

Bilo je precej temno, ko sva dospela do koče. Pred njo je zapičen drog s trikoloro; hej, si mislim, saj vam »tedeschi« (Avstrijci) ne odneso koče! Stavba je iz lesa, prostorna, sredi gozda, z razgledom malodane samo na Belo peč; nad njo, v kolikor jih ne zakriva nje dolgočasna oblika, se svetijo ledeniki pod grebeni Kanina. Res, ta Bela peč, 2143 m visoka, ima obliko prevrnjenega velikanskega kotla; grda je, vsemu kraju daje nekaj otožen značaj. Koča stoji ravno na sedlu med Rakolano in Rajbeljsko dolino — prenizko, namreč le 1152 m visoko. Služi bolj izletnikom iz Chiusaforte in tistim, ki hodijo preko meje, nego hribolazcem. Zato je postavilo isto planinsko društvo više gori za Belo pečjo Kaninsko kočo, za vrh Montasio pa ni nobene. Prenočiti moreš na tej strani le v senu na planinah Parte di mezzo ali Pecol, a s tem tudi ne pridobiš dosti, ker ležita obe prenizko, le 1550 m visoko. To je menda tudi vzrok, da pohaja le malo hribolazcev na to prelepo goro; pot od Neveje je predolga, ni mogoče biti zarana na vrhu, ako nočeš hoditi po noči. Oskrbljena je koča,

prav izvrstno. Po večerji vzamem v roko zvezek po mizi raztresenih vestnikov laškega društva. Najdem poglavje z napisom »Il Tricorno«. Tricorno — kje je neki ta gora? Prebiram — — Kugy — — valle di Vrata — — hm — — na drugi strani slika — a, ti si to, kralj Triglav! Seveda — saj so menda vse naše planine friulski svet ali kaj? Še v oklepajih ni bilo besede Triglav. Ubožec ti, koliko imaš že imen! Triglav, to je slovensko; ali vendar ne, to je menda nemško, ker stoji na našem špecijalnem vojaškem zemljevidu pod besedo Triglav v oklepajih »Terglou«, torej je to slovensko. Ali pa je Triglav vendarle slovensko, Terglou pa beseda iz kakega tujega jezika, ker čemu je treba pisati ime dvakrat v istem jeziku? A brez šale, gotovo je, da si mora misliti kaj takega tujec. In vsega tega je krivo, ker napisujejo imena jeziku nevešči ljudje le po posluhu. Zato toliko spak v omenjenih zemljevidih, da ni človeka, ki bi jih razumel. No, in potem Tricorno in še nekaj! V knjigi »Deutsche Alpen«, ki segajo seveda od Bavarskega pa doh do Trsta, se nahaja zemljevid in tam je napisano »Triglav (Dreikopf)«. Mimogrede naj omenim še, da v tej knjigi besede Črna prst sploh ni, govori se samo o »Schwarzenberg«! Sreča le, da se sivi velikani ne zmenijo za take nemške bedastoče, sicer bi se zvrnili na tisto stran.

Spala sva prav dobro. Dobro, kolikor se more pred dolgo potjo, in da se more, gre vsa čast oskrbništvu koč. Ob treh vstaneva. A vreme! Tiha noč, kakršna je le v prosti naravi, a nekako toplo je, slabo znamenje ob tej uri. Zvezdnato nebo ima črne jame, lahki pernat oblaki zakriljujejo namreč tupatam zvezde. Vetra ni. No, bova videla. Prižgeva svetilnico in greva, ura je četrt na pet. Zkozi gozd lahko stopaš z lučjo, a na tratah vmes se dostikrat poizgubi pot in treba je dobro paziti, da jo onkraj zopet najdeš. Svitati se začne, in zdajci se zasvetijo od solnca vrhovi Kanina. A ne dolgo, in krasote je konec — nebo se je pooblačilo popolnoma. Toliko da je pogledalo solnce ob vzhodu izza gorá in že se je vzdignilo nad oblake na obzorniku. No, ako ne bo slabše, že pojde. Če so oblaki v enako visoki višini in vrhovi prosti, ni rado dežja vsaj do večera. O tem sva se že večkrat prepričala, škoda le, da ob takem vremenu ni barv v naravi, vse je dolgočasno sivo.

Stopivši iz gozda na planoto, kjer stoji že omenjena planina Pecol, zagledava Montasio-velikana. Mogočen rob, na zahodu strmo proti nižjim grebenom odsekan. Na videz se zdi, da mu ni možno priti do živega — povesod stene. A le na videz. Vsaka gora ima takorekoč „Ahilejevo peto“ in človek-mravlja jo uporabi

in zleze na vrh. Tudi mi dva zapaziva, motreč natančneje stene, kod je prišel Brazzà na zarezo roba med najvišjim vrhom in nižjim vrhom Cima verde, visokim 2630 *m*, in potem po robu na Montasio sam. Najprej morava kreniti proti sedlu med njim in M. Zabušem. Še dolga pot. Planota je, brez drevja in grmičja, a vendar obrasla s travo; tupatam je po kraško skalovita. Svet se vzdiguje izprva polagoma, proti sedlu pa prav strmo. Res, kdor hoče dospeti tja gori, naj si omisli poln nahrbtnik potrpežljivosti. V višini 1919 *m* prideva mimo razvalin koč Quinto Sella. Ni nič drugega kakor prostorna naravna jama v nizkem skalnatem robu. Vhod so zaprli z zidom, z vrati in okni, notranjščino pa so opravičili, kakor se je dalo. Ni torej čuda, da stavba ni imela obstanka.

Slednjič stojiva na sedlu. Sami prepadi na levi proti Dogni. Pod nama strašno strm žleb navzdol, dna mu ni videti. Onkraj povsem gladka, deloma viseča stena, le kakih 20 *m* od naju: podlaga Montasijevega roba. Ne, tukaj ni prelaza v Dogno, kakor bi si, videč sedlo, na južni strani stoje mislil, ampak ravno tam, kjer bi se ga ne nadejal, namreč čez vrh M. Zabuš, 2244 *m*, tam je pot človeška. Sedlo in ves svet zahodno je proti severu kakor odrezano; skala pa je onostran tako skrhana, da meniš, zdajpazdaj mora zdreveti tam-le oni kos v prepad. Omenjena velika stena, imenovana „sotto i distais“, sega dalje proti vzhodu. Rob sedla se združuje sredi stene ž njo. Tam proti Cima verde je skala manj strma, zagledaš majhen žleb, napolnjen z večnim snegom. K njemu mahneva čez prod. Pot je še precej vidna. Tik žleba je vhod v skalovje. Tupatam so vsekane stopnice. Odtod lahko razvidiš zgradbo gore. Čudne so te oblike, prava stavba ciklopov: Skladi apnenca ležijo skoraj vodoravno. A skala je med skladi razjedena, da so njih konci kakor izbuljeni. Zdi se, kakor da bi bile same plošče položene druga na drugo. Vprek sten drže žlebi, tupatam stoji kak stolp, zase, povsem ločen od masiva, pravi čuvaj proti vsemu, kar se hoče bližati.

Predno se spraviva v skale, si ogledava še zopet nebo. Nič slabeje ne kaže. A previdnost je vendar prva reč v gorah. Pot, v kolikor ji sploh gre to ime, ni oznamenjena, zato sva si pa prinesla s seboj vrček barve in čopič. Oznamenjevala si jo bova pa sama — potem, megla, le pridi, ti sovražnik hribolazcev, pot nazaj nama je začrtana!

Plezanje navzgor je prav lahko. Kmalu dospeva na manjši mel, nad njim pa stopiva na zelo strmo, s travo obraslo rebro, držeče na rob. Tu je treba previdnosti. Stopinje so dobre, najbrže izkopane s cepinom, tako da varno hodi nevtroglavičen človek.

Zareza roba je le še malo nad nama. Še malo metrov . . . stoj! — — To je zares vendarle malo preneposredno! Korak pred menoj zija modrikasta globočina, prvi hip grozna; privaditi se ji mora oko, vajeno od plazenja navzgor, videti tla le pred seboj par decimetrov daleč. Rekel bi, da skoraj fizično čutiš, kako hiti pogled v prepad. To je morebiti vzrok vrtoglavosti nekaterih ljudi. Taka izprememba, bliskoma udarjajoča na živce, zbega vid, da išče opore pred seboj in vleče brez pomoči v brezdno; človeku se zavrti, ker se živci ne morejo dovolj hitro privaditi novim okolnostim, in zgrudi se takorekoč s pogledom vred v prepad. Morda bi se mu to ne zgodilo, ako bi se približal polagoma prepadu in bi se mu tako privadil.

Sedevala. No, prostora je jako malo, toliko da ne visijo noge na obe strani v prepadu. Navpično pod sabo zagledava prostrane melove, tik njih manjše robove in nekake stolpe, še niže pa Zajezersko dolino. A oko s tako visokega stališča malo da ne razvidi razlike višin, in vendar so podnožja onih robov 800 *m* višja od ozadja doline, vkupaj pa meri brezdno do tam 1700 *m*!

Kako pa naprej? Na koroški strani, tukaj na levi za menoj, okrog tega vogla vidiva začetek ozke tratne police, držeče preko navpične stene — kam, ne veva še! Vsekakor se začenja tam pristop na vrh. Gotovo je tudi, da se mora iti vobče tja po robu. Ob takem vremenu pa ne kaže muditi se predolgo na vrhu; ni nama treba torej nahrbtnika tam gori, in ker se tudi brez njega in brez kratke palice laže pleza, odloživa oboje. Tudi težki okovani črevlji niso za rabo po taki poti, sezujeva jih torej in obujeva močne črevlje iz klobočevine. Sedaj sva prosta kot ptiča. Idiva! Dobro se oprímeva skale ter smukneva prek police. Kaj naju briga prepad, jaz ga kratkomalo ne pripoznam! Na levi je stena, 40 ali 50 *cm* od nje na desni slučajno pa polica; saj pot bi ne bila boljša, tudi če bi se razprostirala namesto nje tik pod mano zelena trata. Varna pa je zadosti, no, in 10 ali 15 *m* tudi ni dolga. Na koncu police splezava črez rob na laško stran. A tukaj ni police. Po robu tudi ne moreva, ker je preoster. Zato pa je laško plan. društvo razklesalo skalo toliko, da je moči stopiti v steno. Desno roko položiš črez rob — če pokukaš črezenj, vidiš onkraj Zajezersko dolino, na tvoji strani pod nogami pa planoto planine Pecol. No, ta kos tudi ni dolg. Potem dospeva v ozek žleb, ravno da ne vidiš črez ali pravzaprav zkozi razcepljeno skalo — res, najvarnejši del poti. Onkraj prideš na zarezo v robu, ravno toliko široko in globoko, da bi slaba predla hribolazcem, ako bi plan. društvo ne bilo napravilo čreznjo majhnega zida kakor mostu.

Tukaj moraš omenjenemu društvu zares biti hvaležen. Pogugava se prav zračno na ono stran in sedaj se začne kobacanje po vseh štirih črez drčečo sipino in skalovje na štrleč vrh in — že vidiva glavnega! Le počakaj, kmalu te bova teptala z nogami. Še eno neprijetno mesto: na laško stran viseča ploskev, na severu navpično ostro odrezana. Najvarnejše je sesti in zdrsniti, dobro se držec roba, kakor se nameri, vprek. Potem še par nizkih vrhov s „potjo“ kakor pri prvem, namreč s sipino, še par skokov in — najin si, Montasio! Dolgo sem že mislil nate. Takrat, ko sem stal na vrhu Kanina in občudoval tvojo gorostasno postavo, v nebo štrleče robove, v jutranjem solncu žareče stene — veličastna slika — takrat sem sklenil, da se ti postavim na vrh, in danes si mi pod meno!

Ura je četrta na enajst. Odpočijeva se in veseliva razgleda. Da bi bilo le bolj jasno! Na Visokih Turah se vlačijo leno megle, višnjevosivo leži gorovje in hribovje vmes. V Zajezerski dolini se vije širok bel trak: nasipina potoka. V ozadju se dobro vidijo poslopja in cerkev na gori Sv. Višarjev. Potem robovi in vrhovi Julskih planin, kdo jih našteje? Kralj Triglav! A drugi ga nadkriljujejo, ker so bližji. Na jugu mogočni Kanin, vidiš ga skoraj od nog do glave. On ti izraža docela pojem »gore«. Da, to je gora! Temnomodro se izgublja v soparu italijanska planota. Dolomiti, komaj da se razločujejo v meglah. In tam doli v strašni globočini dolina Dogna; pri vhodu vanjo velikanski železniški most — kaka igrača od tukaj! Tako gledava in motriva; o, prijetno je biti v zračni višini — a ne pozabi, da v gorah povsod preži nevarnost. Poglej na Prestreljenik! Oblaki so se znižali, pokrivajo že njega grebene — vale se proti nama, v Rakolani že dežuje. Pokoncu! Hitro izvlečeva spominsko knjigo in kamenenega kupa, zavarovano v železni škatli, ter se vpiševa. Šele devet hribolazcev je bilo letos tukaj. Kar začne naletavati sneg. Sedaj pa je zadnji čas, da izgineva. — —

Nazaj do zareze dospeva hitreje nego prej na vrh. Pot je znana, tudi se človek hitro navadi prepadov, robov in polic, da ne vplivajo nič več nanj — da le ne pozabi biti previden. Deževati in snežiti je jenjalo, že smeva malo sesti in se okrepčati po dovršenem delu.

Škoda, da pot na Montasio ni bolje napravljena in, kar je glavno, tam, koder je treba, z žicami in klini zavarovana in da spodaj ni koče. Gotovo je bolj vredno hoditi nanj nego na marsikateri drugi vrh v okolici. No, tudi prav — tistemu, ki se ne boji nekoliko truda, je prvotno naravno stanje gorá bolj mikavno.

Kako hitro se delajo megle! Gledam doli na prode, kar nastane tam bela pika, hitro se poveča in že drevi bela pošast proti nama. A ne bojiva se jih. Megle lete do vrh roba, a čez ne morejo, veter-sever, čeprav komaj čuten, jih odbija, zopet pojemajo. A vendar kaže zopet mahniti navzdol.

Ko dospeva do planine Pecol, je bil Montasio že zakrit v megle kakor vsi vrhovi naokolo. Le Kanin se še dobro drži; še je čist.

Kaj pa jutri? Opustiva pot v Chiusaforte, vreme je prenestanovitno. Do večera se odpočijeva v koči in si privoščiva dober rižot s piščanci — imenitno, kako ga zna kuhati oskrbnica v Neveji! — saj 1600 m gori in doli v pol dne, to je že nekaj, zvečer pa kreneva zopet čez mejo v Rajbelj, drugi dan pa naravnost domov. Planina Pecol je že za nama, v gozd stopiva. Zadnji pozdrav tebi, sivi Montasio!

Razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko

z dne 20. avgusta 1904, št. 13.826,

s katerim se daje na znanje nov red za gorske vodnike.

Na mesto reda za gorske vodnike z dne 27. junija 1874., dež. zak. št. 14, ki se s tem razveljavlja, stopi naslednji red za gorske vodnike za vojvodino Kranjsko.

Nadziranje gorskega vodništva.

§ 1.

Gorsko vodništvo je pod nadzorstvom in vodstvom političnih oblasti, ki pri tem uporabljajo posvetovalno sodelovanje obstoječih planinskih društev.

Pooblastitev gorskih vodnikov.

§ 2.

Kdor hoče dobiti pooblastitev za službo gorskega vodnika, mora dokazati:

- a) da ima dobro ime in da je državljanstvo neomadeževan;
- b) da je telesno krepak in strokovno usposobljen.

Preden oblast pooblasti gorskega vodnika, se mora o teh lastnostih uveriti iz izpričevala županstva, eventualno po primernih poizvedbah, takisto posebno po zaslišbi planinskega društva, ki deluje v dotičnem okolišu.

Knjiga za vodnike.

§ 3.

Vsakemu prosilcu, ki je bil spoznan primernim za gorskega vodnika, izda c. kr. okrajno glavarstvo proti povračilu kolka in dobavnih stroškov

vodniško knjigo; vodnik pa mora, ko jo prejme, obljubiti, da se bo natančno ravnal po obstoječih predpisih in zlasti izpolnjeval dolžnosti, ki jih ta odredba nalaga gorskim vodnikom.

C. kr. okrajno glavarstvo mora vsako leto poveriti vodniško knjigo in jo, če je polna ali če se je izgubila, nadomestiti z novo.

Okrajna glavarstva morajo voditi zaznamek pooblaščenih vodnikov in pooblaščenih nosačev (§ 13.) svojega okraja in primerno skrbeti, da se razglašajo imeniki vodnikov in nosačev kakor tudi tarife (§ 14.).

§ 4.

Vodniška knjiga mora vseskozi imeti tiskane številke strani in obsezati:

1. tekočo številko vodniškega protokola;
2. krstno in rodbinsko, eventualno tudi domače ime, domovino in bivališče imetnikovo;
3. njega osebni popis;
4. po c. kr. okrajnem glavarstvu poverjeni zaznamek onih tur, za katere je bil imetnik spoznan sposobnim;
5. vodniški red v nemškem, slovenskem in francoskem jeziku;
6. vodniško tarifo;
7. primerno število nepopisanih listov, da potniki nanje zapisujejo izpričevala.

Pri poveritvi, ki se mora izvršiti vsako leto, se pregleda tudi zaznamek tur; vrhutega je treba pregledati vpisana izpričevala.

Nove ture se smejo v zaznamek sprejemati samo na podstavi dokazane usposobljenosti.

Dolžnosti gorskih vodnikov.

§ 5.

Vsak pooblaščen vodnik mora nositi knjigo za gorske vodnike s seboj.

Preden se nastopi tura, mora knjigo pokazati potniku, da ta, če se mu ravno zdi, vpiše vanjo ime, stan in bivališče. Gorski vodnik mora knjigo po zvršeni turi, ako turist zahteva, zopet predložiti, da turist zabeleži vanjo opazke, izpričevala in pritožbe.

Knjigo za gorske vodnike je na vsakokratno zahtevo politične okrajne oblasti predložiti njenim organom, kakor tudi županstvu in pooblaščenecem zakonito obstoječih planinskih društev v vpogled.

Vodnik, ki je namenoma iztrgal liste, svojevoljno izpremenil izpričevala, vpisal neresnična izpričevala, naposled prepustil knjigo drugi osebi, se kaznuje po določilih te odredbe, ako ni storil takega dejanja, ki je kaznivo po obstoječih zakonih.

§ 6.

Vsak gorski vodnik mora biti, razen v posebnih okoliščinah, potnikom, ki to zahtevajo, na službo na vseh turah, označenih v njegovi knjigi.

Vendar pa lahko gorski vodnik izključi od udeležbe pri visoki turi, ki naj se izvrši pod njegovim vodstvom, take osebe, ki so telesno očitno šibke ali premladostne, eventualno lahko odkloni svoje sodelovanje.

Pričeta tura se mora, če ni vzajemno dogovorjeno drugače, izvršiti docela. Če bi pa imel vodnik utemeljene pomisleke, da bi dovršil turo,

mora to naznaniti turistu in si, če bi jo ta vendarle še hotel nadaljevati, dati to okolnost potrditi v knjigi za gorske vodnike.

§ 7.

Naloga gorskega vodnika je, spremljati potnike na določeni turi, jih opozarjati na potrebne opreznosti, skrbeti, da kdo ne zaide, zabranjevati drugačne nevarnosti in posebno paziti na to, da se ne primerijo nesreče.

Vodnik ni dolžan jemati več nego tri osebe v svoje vodstvo; po drugi strani pa je upravičen, pri posebno težavnih turah, ki so v posameznih tarifah izrečno označene kot take, zahtevati še nadaljnega vodnika ali nosača, oziroma pri dveh ali več turistih dva gorska vodnika ali nosača. Če bi se ta zahteva odklonila, sme odreči svojo udeležbo pri turi. Kadar posebne okolnosti, kakor slabo vreme, neugodne snežne razmere, nenavaden letni čas, manjša sposobnost ali nedostatna oprava turistova, po njegovi izkušnji delajo turo tako nevarno, kakor navadno ni, je pa tudi dolžan zahtevati toliko gorskih vodnikov, kolikor jih je ravno treba, in če se zahteva odkloni, odreči udeležbo pri turi.

Ture, navedene v odstavku 2., označi politična oblast po izpodbudi planinskih društev, ali pa uradnim putem na podstavi opazovanj.

Vodnik je osebno odgovoren za to, da se ravna po naredbah, navedenih v pričujočem paragrafu; vsako zanemarjanje se strogo kaznuje.

Vedenje gorskega vodnika proti potnikom in potnikov proti njemu.

§ 8.

Gorski vodnik je dolžan, da se vede proti potnikom dostojno, vljudno in postrežno in da jim pomaga, kolikor more.

Nasprotno pa so tudi potniki zavezani, da ne zahtevajo od gorskega vodnika nič nepristojnega, zlasti da ga nikakor ne plašijo in ne silijo vanj, kadar v zmislu teh določil zahteva nadaljnih vodnikov ali pa upravičeno odklanja sodelovanje pri turi.

Gorski vodnik je dolžan, svoja opazovanja glede potov, koč in zavetišč naznanjati politični oblasti neposredno ali po dotičnem županstvu ali po pooblaščenih obstoječih planinskih društev, da se odpravijo nedostatnosti, kar jih je morebiti kje.

Vedenje ob nezgodah.

§ 9.

Čim gorski vodnik zve, da poglešajo gorskega vodnika ali turista, ali kadar se opravičeno domneva, da se je ponesrečila turistovska družba, je dolžan, precej, ko doseže najbližjo pomoč pri ljudeh, takisto v vseh ob njega potu stoječih kočah in zavetiščih, obljudenih pastirskih kočah, eventualno tudi pri najbližji orožniški postaji, najbližjem županstvu ali predstojništvu planinskega ali vodniškega društva podati naznanilo o tem, vrhutega, kolikor mu je mogoče, pozvati gorske vodnike svoje postaje in okolice na pomoč in sam, če je kot vodnik prost službe, hiteti na pomoč, kolikor je v njegovih močeh.

Vsak gorski vodnik, ki ni na turi ali ki se je ravnokar šele vrnil z nje, je dolžan brez ugovora in, če dopuščajo razmere, nemudoma ugoditi takšnemu pozivu.

Takisto mora gorski vodnik turistom brez vodnika, ki jih sreča v gorah in ki žele od njega pojasnila, ugoditi, kolikor mu je mogoče.

Volitev krajev, koč in zavetišč.

§ 10.

Gorskim vodnikom je strogo prepovedano, voditi potnika na druge kraje ali v druge gostilne, nego mu jih je označil potnik.

Obremenitev vodnika s prtljago na visokih turah.

§ 11.

Na vseh visokih turah je vodnik samo dolžan nositi 8 kilogramov prtljage z živežem in potnikovo opravo vred; nikakor se ne more prisiliti, da bi prevzel večjo težo.

Za to breme mu ne gre nikakršna odškodnina.

Vodnik je odgovoren za prtljago, ki mu je bila izročena.

Oprava vodnikova na visokih turah.

§ 12.

Na vseh visokih turah mora biti vodnik opravljen s primerno dolgo in močno vrvjo, s kompasom, s cepinom in z derezami.

Vodnik je odgovoren za to, da so te stvari primerno narejene in da se primerno rabijo.

Določila glede nosačev.

§ 13.

Potniki lahko poleg vodnika jemljejo s seboj tudi take osebe, ki niso pooblašene za vodnike, da jih spremljajo ali jim nosijo prtljago.

Vendar pa je prepovedano osebam, ki nimajo pooblastila za vodniško službo, da bi se ponujale za gorske vodnike in se dale, razen v izjemnih slučajih, uporabljati za vodnike.

Tistim osebam, ki se zglase za službo kot nosači, se pripodobno po določilih, ki veljajo za gorske vodnike, izda izkaznica in zanje veljajo določila tega reda za gorske vodnike zmislju primerno.

Izkaznice morajo imeti tekoče številke protokola za nosače, ki se mora voditi pripodobno po § 4., točka I.

C. kr. okrajnim glavarstvom je prepuščeno na prosto voljo, da tam, kjer bi se pokazala potreba, za pooblašene nosače dogovorno s planinskimi društvi ustanove za ture tarifo, ki naj se pridene izkaznicam pooblaščenih nosačev.

Ustanovitev in izprememba tarif.

§ 14.

Tarife za gorske vodnike in nosače ustanavlja in izpreminja c. kr. okrajno glavarstvo, zaslišavši planinska društva, kar jih je v dotičnem okraju.

§ 15.

Ustanovljeni in potrjeni tarifni postavki veljajo za oblastveno potrjene gorske vodnike in nosače brezpogojno, za druge osebe pa, ki jih rabijo potniki po § 13., v toliko, kolikor se ni izrečno dogovorila odškodnina, ki se razlikuje od njih.

Preskrba gorskih vodnikov.

§ 16.

Vodnik se mora povsod preskrbovati sam in ne sme razen tarifnih postavkov zahtevati nikakršnih postranskih pristojbin. Plačilo vodniku za pot nazaj je vselej že všteto v tarifni postavki.

Plačilo za ture, ki jih ni v tarifi.

§ 17.

Za druge ture, ki jih ni v tarifi, se dogovorita stranki sami, koliko naj znaša plačilo.

Spori z gorskimi vodniki.

§ 18.

Spori med potniki in njih vodniki se morajo razen tožb, ki so pridržane pristojnim sodiščem, zglašati pri najbližjem županu ali pri najbližji politični okrajni oblasti.

Prestopki reda za gorske vodnike.

§ 19.

Prestopke tega reda za gorske vodnike, če niso prestopki kazenskega zakona, kaznujejo politične oblasti po cesarski naredbi z dne 20. aprila 1854., drž. zak. št. 96, in po ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857., drž. zak. št. 198, z ukori in po okolišnostih z globami od 2 do 200 kron ali z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Kdaj se vodniku vzame vodniška knjiga.

§ 20.

Gorski vodnik se sme za prestopke reda za gorske vodnike kaznovati s tem, da se mu vzame vodniška knjiga.

Vsekakor pa mu je vzeti knjigo tedaj, kadar se je oblast uverila iz izpričeval, vpisanih v vodniški knjigi, ali pa kako drugače, da ni več zanesljiv ali telesno sposoben.

§ 21.

Ta red za gorske vodnike stopi v veljavnost tistega dne, ko se razglasi.

Društvene vesti.

Novi člani. Cerkljanske podružnice: Furtinger Stevo, inženier v Podbrdu. — Češke podružnice: Sojka Fran, višji uradnik hip. banke v Pragi; podružnica Kluba čeških turistov v Novem mestu na Moravskem; dr. Tuma Henrik, odvetnik v Gorici (ustanovnik); Maurer Fran, kaplan v Češkem Brodu; Rambousek A., učitelj v Pragi; Chmel V., tovarnar v Pragi; dr. Schauer Ant., odvetnik v Pragi; Wunsch Hugo, mag. svetnik v Pragi; dr. Prusík Bořivoj v Pragi; dr. Petr Lub., bogoslovni prof. v Pragi; Pruner J., sodni adjunkt v Libohovicích; dr. Rubeška V., vseučiliški prof. v Pragi; Tillová Julija v Pragi; Böhmová J. v Pragi; Böhmová E. v Pragi; Smržova M. v Sobotki; Pressl Miha, filozof v Pragi; Boháč K., kand. inž. v Pragi; akademično društvo Ilirija v Pragi. — Radovljiske podružnice: Trpin Ivan, župnik v Mošnjah. — Ajdovsko-Vipavske podružnice: Franke Ivan, kaplan v Crničah; Novak Fran, stud. fil. v Šturiji. — Ziljske podružnice: Serajnik Peter, kaplan v Šmihelu.

Darila. Po upravništvu »Slov. Naroda« je prejelo osrednje društvo znesek 10 K, ki sta ga poslala častita zakonska L. in E. Furlani v Mönch-kirchenu a. W. za Aljažev dom namesto venca na grob prerano umrlega svojega prijatelja prof. dr. Vladimira Levca. — G. I. Schatz, izdelovatelj štamplij na Dunaju, XVII/3 Rötzgasse 44, je daroval dve štampliji za Aljažev stolp, g. Fric Novak, hotelnik v Ljubljani, pa 4 K za naprave v Peklu pri Borovnici. — Cerkljanski podružnici sta darovala gg. J. Bučar 4 K in Jos. Lisec 2 K. — Srčna hvala!

Prvi planinski večer bo v sredo, dne 26. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani. Predaval bo g. ravnatelj Ivan Šubic, kako je na Vezuvu. Začetek ob osmih zvečer.

Triglavsko kočo je obiskalo letos v času od dne 22. maja do dne 20. septembra 346 turistov (lani 347), ki so se vpisali v spominsko knjigo. Med njimi je bilo moških 310, ženskih pa 36. Po narodnosti je bilo Slovencev 184, Čehov 56, Hrvatov 9, Nemcev 93, Lah 1, Madjar 1, Francoz 1, Anglež 1. Članov Slov. plan. dr. je bilo 176.

V Aljaževem domu je bilo od otvoritve dne 7. avg. do zaključitve dne 25. sept., torej v sedmih tednih do 1000 gostov. Na dan otvoritve se jih je vpisalo 314, bilo pa je navzočnih okoli 600. Po otvoritvi jih je dospelo v Aljažev dom 346, kajti vpisancev izkazuje knjiga vseh skupaj 660.

Češka koča. Nova pot Češke podružnice, ki vodi preko Štulerjevega sedla k Češki koči, se je letošnje leto znatno izboljšala, deloma razširila in preložila v trden svet, ker je zadnjo zimo trpela vsled plazov. Izboljšana pot je sedaj povsem udobna in brez vsakere nevarnosti tudi za neizkušenega novinca. Tudi Češka koča je trpela od močnega pritiska snega, ki ga je bilo preteklo zimo nenavadno obilo; trebalo jo je na novo pritrditi in zasigurati z žičnimi vrvmi. — Turistom, ki hodijo na Grintavec od Češke koče, pripravi Češka podružnica za prihodnjo sezono dereze, da jim bo lažje stopati po snegu na Zg. Ravneh. Tudi popravi primerno prestop s snežišča na skalnata tla.

Shod akademičnega krožka S. P. D. Alpskemu Vestniku posnemamo poročilo, da se je slovensko-češki akademični krožek S. P. D. sešel letos v še obilnejšem številu nego lani na Jesenicah. Sestanek se je pričel z udeležbo pri otvoritvi Aljaževega doma v Vratih. Skupni obisk Trente se

je opustil, da so imeli posamezniki priložnost za samostojne ture na Triglav, na Hudo polico in na Kanin, ki so jih izvršili od 8.—12. avgusta. Na Kaninu je bilo enega dne 7 akademikov. Glavna točka sestanku je bila seja, ki se je opravila dne 13. avg. v hotelu Črnutovem v Logu ob jako številni udeležbi. Iz Gorice sta došla dež. poslanec dr. Henrik Tuma in dr. Gruntar. Češko podružnico sta zastopala dr. Franta in dr. Růžička. Izmed domačinov so bili navzočni župan Črnota, župnik Andrišek, inž. Šanda. Razen akademikov se je zbralo znatno število učiteljev, med njimi g. Kokol. Shod sta pozdravila akademik Pavliček in dr. Franta. Nato je bil živahen razgovor o koči v Koritnici, ki jo namerava zgraditi akad. krožek. Zahvalno se je omenila dobrohotnost, ki jo izkazuje v tej zadevi občina v Logu. Učitelj g. Kutin iz Gorice je zahvalil krožek za markiranje pota na vrh Sv. Valentina. Sklenilo se je na shodu, da je iznova naprositi osrednji odbor S. P. D., naj prireja svoje občne zборе poletni čas izven Ljubljane v krajih, ki jih je narodno prebuditi, in naj skrbi za prirejanje vodniških kurzov, da se izšola naraščaj slovenskih gorskih vodnikov. S pozivom, naj se skrbi za ustanovitev alpskega muzeja, se je seja zaključila in sledila je skupna večerja, pri kateri se je razvila živahna zabava ob petju. — Naslednji dan so posetili zborovalci Bolc, ki so si ga ogledali dopoldne, popoldne pa so napravili skupne izlete v okolico. Na večer je bila pevska in plesna veselica v hotelu „pri pošti“, na katero je došlo toliko ljudstva, da je primanjkovalo prostora na vrtu. Čisti dobiček se je namenil zakladu za gradnjo koče v Koritnici. Letošnji shod je pokazal, da raste število akademikov-turistov, pa tudi, da se širi v ljudstvu na Goriškem zanimanje za delovanje krožka, ki mu je geslo: na svoji zemlji svoj gospod!

Iz Cerknega na Goriškem. Naša podružnica, dasi še tako mlada, je pokazala svojo življensko moč s prireditvijo planinske veselice dne 11. septembra t. l. Spored veselici je bil jako obsežen. Izvajati se je začel s tem, da je načelnik z vznesenimi besedami pozdravil goste, kliče mlademu društvu: živi, rasti, cveti ter prešinjaj vsa slovenska srca z narodnim ponosom, prešinjaj vsa slovenska srca z nazoni, da smo mi edino le Slovenci, da smo mi narod, ki noče zaostati v napredku za drugimi narodi, da smo narod, ki hoče biti gospod na svoji zemlji! Pod spretnim vodstvom našega g. Gabrijela Bevka so zapeli mešani in moški zbori razne planinske pesmi v splošno zadovoljnost. Posebno dobro je uspeła spevoigra „Grajščak in kmeta“, ki so jo izvajali gg. Václav Tušar, Rudolf Pretner in Ivan Bevk. Spevoigra se je na občno željo ponovila. Pri veselici je izbornó udarjal domači tamburaški zbor. Čuli smo tudi milodonečo harmonijo iz kompliciranega instrumenta „harmonike“. Živahna zabava je bila tudi na dvorišču, kjer je bilo videti dobro urejen planinski muzej, šaljivo pošto in policijo. Cerkljanske gospice v narodni noši so prodajale šopke, razglednice, korijandoli, serpentine i. dr. V planinski koči si dobil „božjo kapljico“ in kaj za pod zob iz rok gospe Trčkove in vrlega planinca Andreja Obeda. Zabavali smo se izbornó do belega dne. Cistega dobička je bilo 276 K. — Bodi izražena tudi na tem mestu srčna hvala vsem, ki so pripomogli v to, da je veselica tako dobro uspeła!

Kurz za slovenščino priredi letošnje zimo akademiški krožek S. P. D. v Pragi. Poučeval bo slovenski akademik po Berlitzevi metodi. Po vsaki lekciji bo kratko slovensko predavanje o slovenski literaturi, zgodovini, zemljepisju, kulturnem življenju i. t. d. Kurz bo trajal 4 mesece po dve uri na teden. Priglasé sprejema Jiří Čermák, Praga II, Lípová ulica št. 14.

Dijaške legitimacije. V letošnji sezoni je osrednji odbor Slov. plan. društva izdal 233 dijaških legitimacij za obisk naših koč, in sicer 162 srednješolcem, 29 učiteljsčnikom, 23 visokošolcem, 14 bogoslovcem in 5 trgovskim učencem.

Ob otvoritvi Aljaževega doma so došli tudi nastopni pozdravi, ki jih je prejelo uredništvo vsled neljubih okoliščin šele sedaj:

Slavnosti vaši želi najlepše sreče

češka kolonija na Gor. Jezerskem.

Vrli družbi slovensko-češki pod nebotičnim Triglavom kličem: na zdar!

Dr. Gustav Kaciml na Gor. Jezerskem.

Oddaljen, toda z mislimi pri vas kličem k slavnostni otvoritvi znamenitega zavetišča pod Triglavom: živio! in na zdar! k nadaljnjim stopnjam čez Razor v Kranjsko goro.

Dr. Laxa v Pragi.

Raznoterosti.

Bled. Do dne 1. oktobra t. l. je bivalo 2853 tujcev na Bledu.

Prepir radi koč na sedlu Tuckettu. Tridentsko planinsko društvo (Società degli Alpinisti Tridentini) v Roveretu je sklenilo zgraditi v skupini Brentski na sedlu Tuckettu planinsko koč in si je meseca februarja l. 1902. pridobilo v ta namen potrebno stavbišče. V juliju 1904. l. pa si je tudi sekcija berlinska Nem. in avstr. plan. društva zagotovila na tem sedlu za zgradbo planinske koč prostor, ki je od stavbišča laškega društva oddaljen samo 25 korakov. Tridentsko planinsko društvo je seveda odločno ugovarjalo takemu postopanju, sklicujoč se na to, da ima ono prednost, ker si je prvo zagotovilo stavbišče in je sploh domačemu društvu dati prednost pred tujim. Toda sekcija berlinska se je izgovarjala, da je ona že davno prej nego laško društvo mislila na zgradbo te koč in tudi pričela prva z dotičnimi pripravami, da ima torej prednost in ne odstopi od svoje namere. Nato je Tridentsko planinsko društvo predlagalo, naj razsodišče odloči, kateremu društvu gre prednost; ta predlog pa je sekcija berlinska odklonila. — Ta primer nam zopet jasno kaže, kako Nemci zlorabljajo planinstvo za vsenemško propagando in izzivanje nenemških narodov.

O markaciji potov. V glasilu švicarskega alpskega kluba „Alpina“ predlaga podružnica v Einsiedelnu, naj se rabi za markiranje potov bela barva, kateri gre prednost pred rdečo, kajti belo barvo razločuješ vsaj dvakrat tako daleč kakor rdečo, razločuješ jo tudi v temi, vrhutega je trpežnejša nego rdeča. Podružnica predlaga zato: z belo barvo naj se markira v gozdu, na polju in po temnih skalah, posebno na potih, po katerih se hodi tudi po noči, rdeča barva pa naj služi po apnenčevem skalovju.

Na Grintavcu je v spominski knjigi kranjske sekcije izrazilo nekaj turistov glede Zoisove koč željo, naj bi bili napisi in oglasi v koči dvojezični in naj bi kranjska sekcija glede dvojezičnosti posnemala S. P. D. Fanatičnega nemškega turista je ta opazka tako spekla, da je izrazil svoje ogorčenje v vezani besedi:

Kriecht, wo Ihr wollt,
Auf hohen Bergen heut,
Wie sonst bei hohen Herrn,

Doch, wenn Ihr Euch
Des deutschen Heims erfreut,
Lasst Euern Hader fern.

Slovenski turist, ki se je gori izraženi želji glede dvojezičnosti pridružil, je fanatiku tako-le odgovoril:

Willkommen ist uns jeder Gast
Auf Slava's schönen Bergen,
Wir gönnen gerne jedem Rast
In slavischen Herbergen.
Der Deutsche kann sich nicht beschweren,
Daß seine Muttersprache dort
Gebührend komme nicht zu Ehren.
Darum beherzigt mein freies Wort:
»Auch Ihr dergleichen thuet gern,
Dann bleibt wohl jeder Hader fern!«

K.

O Klavzenštajnu.)* Skalovje nad železniško postajo na Zidanem mostu se navadno imenuje »Klauzenštajn« (Klausenstein). Na tem skalovju je bržkone stal v 13. stoletju utrjeni gradič Klausenstein — odtod popačeno Klauenstein — kot stražnica mostu čez Savo. Ta gradič sta dobila vsled pogodbe s kraljem Otokarjem I. 1270. l. in cesarjem Rudolfom dne 22. oktobra 1279. l. vojvodova vdova Neža in njen drugi soprog grof Ulrik Heunburški. A na Sv. treh kraljev dan l. 1336. sta ga na Dunaju zastavila in prepisala vojvoda »Albert in Oton Frideriku Saneškemu. Pozneje pa je menda ostal v zastavni posesti Saneških gospodov in njih naslednikov, celjskih grofov. Ti so ga okoli 1442. l. s kamenim savskim mostom vred razdejali.

Na ta znameniti kraj je sedaj izpeljana zložna pot od postaje na Zidanem mostu. Po njej prideš v 10 minutah na navpično skalo, odkoder je prekrasen razgled na Savo, Savino in na obližnje vrhove: na Kum, Kozje in celo na Savinske planine. Če si truden, lahko sedeš na klop in počivaš pod trto zeleno. Kažipot do tega razgledišča je postavljen na postaji. Naj tudi hvaležno omenimo, da je naš vrli član g. J. Lauter, načelnik kurilnice na Zidanem mostu, izvršil vse omenjene naprave na Klavzenštajnu.

Ime Zidani most.)* Babenberžani so iznova spoznali važnost tega kraja. Zato je velel vojvoda Leopold VI. Sloveči l. 1222. sezidati nov most čez Savo, da bi imel važno trgovinsko pot skozi slovenske pokrajine v Italijo in k morju odprto. Najbrže so pri tem zidanju uporabili tudi stare še stoječe stebre razdrtega rimskega mostu. L. 1224. dne 8. febr. je podelil imenovani vojvoda v Mariboru temu ravno takrat dodelanemu mostu posebne pravice ter izdal o tej podelitvi tudi listino, ki pa se je žalibog izgubila. Ta most je stal na istem mestu kakor rimski. Podrli so ga l. 1442., ko se je cesar Friderik IV. vojskoval z upornimi celjskimi grofi, in sicer zato, da bi na ta način zaprl pot podložnikom celjskih grofov na Kranjskem in jim tako zabranil na pomoč hiteti svojim gospodom. Pozneje ga niso nič več obnovili. Od tega mostu se je vsemu kraju pridelo ime »Zidani most«. Tudi klavzenštajnski gradič so takrat razdrli.

*) Iz Orožnove knjige: Kronika dekanije Laško.

Književnost.

O Kocbekovih »Savinskih planinah«, ki so izšle letos, poroča »Alpský Věstník« v letošnji oktobrski številki jako pohvalno. »Ugledna knjižica«, piše, »je milo letos presenetila turiste. Neutrudni predsednik Savinske podružnice g. Fr. Kocbek podaje v njej temeljita poročila o turah vsake vrste, ki jih je v Savinskih planinah tako obilo. Avtor, ki pozna gore, o katerih piše, do podrobnosti, ki je napravil v njih tudi znatno število novih tur in pod čigar vodstvom je bilo postavljeno nekoliko koč in izpeljano celo omrežje novih poti, je seveda bil v prvi vrsti poklican, da je napisal slovenskega vodnika. To je bil storil že pred nekaj leti, letos pa je prvo izdajo svoje knjige popravil in popolnil. To delo je zvršil z največjo natančnostjo in vestnostjo. Že po površnem pregledu knjige smo spoznali, da je pisatelju znano čisto vse, kar je treba vedeti turistu o Savinskih planinah, pozneje na turah samih smo pa tudi praktično spoznali izborna zanesljivost njegovega vodnika. Pisatelj navaja najprej praktične nasvete za turiste po sestavku prof. dra. Chodounskega, ki je bil priobčen v našem »Vestniku«, se peča na kratko z zemljepisnim položajem, geologijo in praktičnim navodilom, s katerih strani se najlaže prispe v Savinske planine, popisuje doline, prehode in pota v njih po posameznih skupinah, pri čemer so našteje vse nove steze in koč, in priobčuje razen zaznamka koč in gostilnic takse in izkaz vodnikov z redom za vodnike, poštno zveze, tako da najde turist v njegovi knjigi vse, kar potrebuje. Po izkušnji lahko potrdimo, da se hodi po Kocbekovem vodniku zanesljivo, in boljše pohvale o gorskem vodniku od te ni. Sedaj imamo dva vodnika po Savinskih planinah, češkega Mareševega, slovenskega Kocbekovega, katerih temeljitosti in natančnosti ne dosežajo drugi spisi niti izdaleka.« Ta laskava ocena bodi g. Kocbeku v zadostilo za mnoge neprilike, ki mu jih je nakopala knjižica.

Poziv na VII. tekmovalno slikanje.

Odsek amater-fotografov »Slov. plan. društva« pozivlje s tem častite člane, da se blagovoljno udeleže tekmovalnega slikanja za leto 1904.

Spored je: 1. Planinsko slikanje; 2. pokrajinsko slikanje; 3. slikanje v rovih in jamah; 4. stereoskopni posnetki planin; 5. reprodukcije za skioptikon in 6. razne študije.

Gospode amaterje opozarjamo na to tekmovanje in jih prosimo, da se ga obilo udeleže ter svoje slike pošljejo najkasneje do 15. novembra t. l. odseku amater-fotografov »Slov. plan. društva« v Ljubljani.

Imena slik, objektiv, razsvetljava in podpis naj se zabeležijo posebej in pošljejo v zavitku.

Odsek amater-fotografov »Slov. plan. društva«.

Planinski ples ob Triglavskem ledeniku!

Slovensko planinsko društvo priredi zopet planinski ples! Tam ob Triglavskem ledeniku, ki se bo lesketal v sokolski dvorani v Narodnem domu v Ljubljani, se zbero dne **1. februarja 1905.** I. vsi planinci in njih prijatelji, da bodo še bolj veseli in poskočni, nego so bili na lanskem prvem planinskem plesu najlepšega spomina.

Vodnika po gorah in dolinah v Savinskih planinah,

sestavil Fr. Kocbek, prodaja knjigotržec **L. Schwentner** v Ljubljani po 1 K 20 h, po pošti 10 h več. Dobiva se po isti ceni tudi pri **odboru Slov. plan. društva v Ljubljani.**

»Vodnik« je v vsakem oziru izvrsten in popoln, elegantne in priročne oblike. Poleg vseh podatkov, ki so potrebni turistu o Savinskih planinah, obsega tudi jako dober zemljevid teh planin in zelo poučen pogled od Ljubljane na njih vrhove z imeni. Krasita ga sliki Češke in Kocbekove koč.

Fotografije iz Vrat se dobivajo pri g. Srečku Magoliču, voditelju Hribarjeve tiskarne v Ljubljani, po 1 K in pri g. Franu Pavlinu, fotografu na Jesenicah, po 1 K 60 h. Posreduje tudi odbor Slov. plan. društva. Fotografije Pavlinove so večjega formata.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K, poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno.** Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani pri društvenem odboru v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

FRANC ČONŽEK,

lastnik znane restavracije

v nekdanjem krasno ležečem Zevnikovem gradu pod Rožnikom

(20 minut od Ljubljane),

priporoča pristno dolenjsko in štajersko vino, posebno več let starega ljuto-merčana in staro istrsko črnino, izvrstno Koslerjevo pivo ter okusna gorka in mrzla jedila.

V gradu so na razpolago tudi lepa stanovanja za poletje.

LEOPOLD JERAN

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 9 — LJUBLJANA

poleg hotela Lloyd

priporoča gosp. planincem **svojo veliko zalogo špecerijskega blaga**, zajamčeno pristnega **polhograjskega brinovca**, domače **slivovke, hruševca in borovničevca** ter tudi **najnovejši in najfinjši planinski likér „Zlatorog“**.

❖ Peternelov dom na Bledu ❖

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom

svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Točijo se najboljša **dolenjska in istrska vina** in **budejeviško pivo** iz akcijske pivovarne.

~ Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti. *~*

Lastnik: **Jakob Peternel**, župan blejski.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave.

Poskusite! Poštna pošiljka 5 kg 4 K 50 h franko.

Vydrova tovarna žitne kave v Pragi VIII.

Ivan Magdić

v LJUBLJANI, na Starem trgu št. 8

priporoča

svoj na novo odprti krojaški salon.

*Izdeluje obleke in plašče iz nepremočljivega tirolskega lodnastega blaga
za hribolazce, kolesarje in lovce.*

Karla Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo **planinske opreme**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem **raznovrstno železnino** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste **poljedelskih strojev**.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice

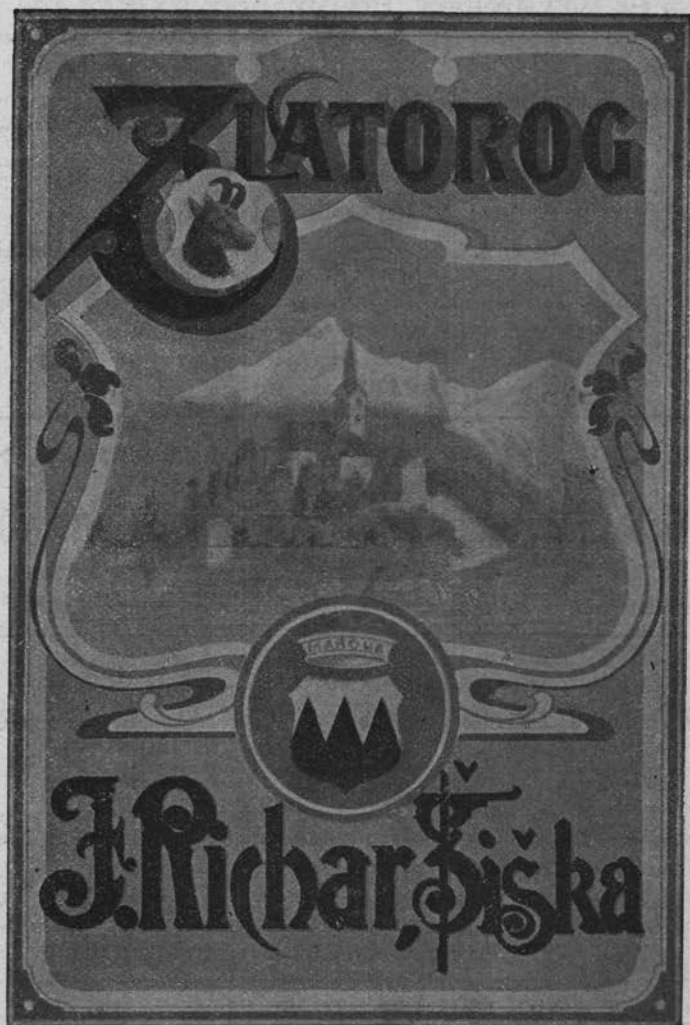
v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 4,

prevzemata vsa v pleskarslvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo reelno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Najnovejši in najfinejši likér

Pozor, planinci!

Pozor, planinci!

Certifikat.

Št. analize 2360.

Preizkušnja likérja, ki ga izdeluje g. J. Richar, destilator v Zgornji Šiški, pod imenom »Zlatorog« (reg. pod št. 209, 15. aprila 1903), je pokazala, da je preizkušeni likér „Zlatorog“ iz sladkega sadja in raznih zelišč napravljena prekapavina (destilat) izvrstne kakovosti.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1904.

Kmet.-kom. preizkušališče v Ljubljani.

Dr. E. Kramer s. r., ravnatelj.

Glavna zaloga pri.

Leopoldu Jeranu

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 9.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovce, iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.

Članom „Slovenskega planinskega društva“ znižane cene.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trrdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * LJUBLJANA * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

J. BONAČ

v Ljubljani v Selenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte

priporočam vljudno svojo

 trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorice papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigovезnici izdelujem vezi priproste in najfinejše. — Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah.

Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.

Prekupnikom velik popust.

AVGUST AGNOLA,

Naj iže cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

LJUBLJANA J. LOZAR Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih sraja, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.